

ماہ محرم کے احکام

مصدقہ: حضرت مولانا مفتی مجد القدوس خیب رومی دامت برکاتہم

نمبر	عنوان	تفصیل	حکم
۱	روزہ	دس محرم کا روزہ رکھنا۔	سنت
		دس محرم کے ساتھ نو یا گیارہ محرم کا روزہ بھی رکھنا۔	مستحب
		صرف دس محرم کا روزہ رکھنا۔	مکروہ
۲	کھانے میں وسعت کرنا	دس محرم کو اپنے گھر والوں کے لیے کھانے میں وسعت کرنا۔ (لیکن کھچڑا پکانے کی رسم غلط ہے۔)	مستحب
۱	یوم پیدائش یا یوم وفات منانا	کسی بھی شخصیت کا یوم پیدائش، یوم وفات یا یوم شہادت منانا۔	ناجائز
		سیدنا عمر بن خطاب رضی اللہ عنہ کا یوم شہادت منانا۔	ناجائز
		سیدنا حسین بن علی رضی اللہ عنہ کا دس محرم کو یوم شہادت منانا۔	ناجائز
۲	تعزیه	تعزیه بنانا۔	حرام
		تعزیے پر کچھ چڑھانا۔	حرام
		تعزیے کے نیچے سے گزرنا۔	ناجائز
		تعزیے کے بارے میں یہ خیال کرنا کہ اس میں سیدنا حسین بن علی رضی اللہ عنہ خود موجود ہیں، یا چھپے ہوئے ہیں۔	حرام
۳	ماتم	تعزیه دیکھنے جانا۔	ناجائز
		ماتم کرنا، سیاہ کپڑے پہننا، سبیل لگانا۔	ناجائز
		ماتم میں شریک ہونا۔	ناجائز
۴	مرثیہ خوانی	ماتم دیکھنے جانا۔	ناجائز
		مرثیہ خوانی کرنا۔	ناجائز
		مرثیہ خوانی میں شرکت کرنا۔	ناجائز
۵	سب و شتم (برابھلا کہنا)	حضرات صحابہ کرام رضی اللہ عنہم پر سب و شتم (تبرّ ابازی) کرنا۔	کفر
		جس مجلس میں صحابہ کرام رضی اللہ عنہم پر سب و شتم ہو اس میں شریک ہونا۔	حرام
۶	جلوس	جلوس نکالنا۔	ناجائز
		جلوس میں شریک ہونا۔	ناجائز
		جلوس کو دیکھنے جانا۔	ناجائز

ترتیب

مفتی اسرار الحق ہتھوڑوی
مدرسہ فیض عثمانی و یارا

پیشکش

مفتی سید فراز اعظمی
مدرسہ عربی مظاہر علوم سہارنپور

माहे मुहर्रम के अहकाम

मुसहकह : हजरत मौलाना मुफ्ती मजदुल कुहूस खुबैब रुमी दा.ब.

नंबर	उनवान	तफसील	हुक्म
1	रोज़ह	दस मुहर्रम का रोज़ह रखना	सुन्नत
		दस मुहर्रम के साथ नौ या ग्यारह मुहर्रम का रोज़ह भी रखना	मुस्तहब
		सिर्फ दस मुहर्रम का रोज़ह रखना	मकरूह
2	खाने में वुसूअत करना	दस मुहर्रम को अपने घर वालों के लिये खाने में वुसूअत करना (मगर खिचड़ा पकाने की रस्म ग़लत है)	मुस्तहब
1	यम्मे पैदाइश या यम्मे वफात मनाना	किसी भी शख्सियत का यम्मे पैदाइश या यम्मे वफात या यम्मे शहादत मनाना	नाजाइज़
		सय्यिदुना उमर इब्ने खत्ताब र.अ. का ऐक मुहर्रम को यम्मे शहादत मनाना	नाजाइज़
		सय्यिदुना हुसैन इब्ने अली र.अ. का दस मुहर्रम को यम्मे शहादत मनाना	नाजाइज़
2	तअज़ियह	तअज़ियह बनाना	हराम
		तअज़िये पर कुछ चढ़ाना	हराम
		तअज़िये के नीचे से गुजरना	नाजाइज़
		तअज़िये के बारे में ये खयाल करना के इस में सय्यिदुना हुसैन इब्ने अली र.अ. खुद मौजूद हैं, या छुपे हुवे हैं	हराम
		तअज़ियह देखने जाना	नाजाइज़
3	मातम	मातम करना, सियाह कपड़े पहनेना, सबील लगाना	नाजाइज़
		मातम में शरीक होना	नाजाइज़
		मातम देखने जाना	नाजाइज़
4	मर्षियह ख्वानी	मर्षियह ख्वानी करना	नाजाइज़
		मर्षियह ख्वानी में शिर्कत करना	नाजाइज़
5	सब्बो शत्म (बुरा-भला केहना)	हज़रते सहाबए किराम र.अ. पर सब्बो शत्म (तबर्बाज़ी) करना	कुफ़्र
		जिस मजलिस में सहाबए किराम र.अ. पर सब्बो शत्म हो उस में शरीक होना	हराम
6	जुलूस	जुलूस निकालना	नाजाइज़
		जुलूस में शरीक होना	नाजाइज़
		जुलूस को देखने जाना	नाजाइज़

पेशकश

मुफ्ती सय्यिद फराज़ अअज़मी
मद्रसह अरबी मज़ाहिर उलूम सहारनपूर

तरतीब

मुफ्ती असरारुल हक़ हथोड़वी
मद्रसह फैज़े उष्मानी व्यारा

मज्मउल फ़िक्हल इन्फी सहारनपुर (यूपी)

માહે મુહર્રમ કે અહકામ

મુસદ્કહ : હઝરત મૌલાના મુફ્તી મજદુલ ફુદુસ ખુબૈબ રૂમી દા.બ.

નંબર	ઉનવાન	તફ્સીલ	હુકમ
૧	રોઝહ	દસ મુહર્રમ કા રોઝહ રખના.	સુન્નત
		દસ મુહર્રમ કે સાથ નવ યા ગ્યારહ મુહર્રમ કા રોઝહ ભી રખના.	મુસ્તહબ
		સિફ દસ મુહર્રમ કા રોઝહ રખના.	મકરૂહ
૨	ખાને મે વુસઅત કરના	દસ મુહર્રમ કો અપને ઘર વાલોં કે લીયે ખાને મે વુસઅત કરના. { મગર ખિચડા પકાને કી રસ્મ ગલત હે. }	મુસ્તહબ
૧	યવમે પૈદાઈશ યા યવમે વફાત મનાના	કિસી ભી શખ્સિરયત કા યવમે પૈદાઈશ યા યવમે વફાત યા યવમે શહાદત મનાના.	નાજાઈઝ
		સચિયદુના ઉમર ઈબ્ને ખતાબ ર. અ. કા એક મુહર્રમ કો યવમે શહાદત મનાના.	નાજાઈઝ
		સચિયદુના હુસૈન ઈબ્ને અલી ર. અ. કા દસ મુહર્રમ કો યવમે શહાદત મનાના.	નાજાઈઝ
૨	તઅઝિયા	તઅઝિયા બનાના.	હરામ
		તઅઝિયે પર કુછ ચઠ્ઠાના.	હરામ
		તઅઝિયે કે નીચે સે ગુઝરના.	નાજાઈઝ
		તઅઝિયે કે બારે મે ચે ખયાલ કરના કે ઈસ મે સચિયદુના હુસૈન ઈબ્ને અલી ર. અ. ખુદ મૌજૂદ હેં, યા છુપે હુવે હેં.	હરામ
		તઅઝિયા દેખને જાના.	નાજાઈઝ
૩	માતમ	માતમ કરના, સિયાહ કપળે પહેનના, સબીલ લગાના.	નાજાઈઝ
		માતમ મે શરીક હોના.	નાજાઈઝ
		માતમ દેખને જાના.	નાજાઈઝ
૪	મર્ષિયહ પ્વાની	મર્ષિયહ પ્વાની કરના.	નાજાઈઝ
		મર્ષિયહ પ્વાની મે શિર્કત કરના.	નાજાઈઝ
૫	સબ્બો શત્મ (બુરા ભલા કહના)	હઝરાતે સહાબએ કિરામ ર. અ. પર સબ્બો શત્મ (તબર્રાબાઝી) કરના.	કુફ્ર
		જિસ મજલિસ મે સહાબએ કિરામ ર. અ. પર સબ્બો શત્મ હો ઉસ મે શરીક હોના.	હરામ
૬	જુલૂસ	જુલૂસ નિકાલના.	નાજાઈઝ
		જુલૂસ મે શરીક હોના.	નાજાઈઝ
		જુલૂસ કો દેખને જાના.	નાજાઈઝ

પેશકશુ

મુફ્તી સચિદ ફરાઝ આઝમી
મદ્રસહ અરબી મઝાહિર ઉલૂમ સહારનપૂર

તરતીબ

મુફ્તી અસરાફલ હકક હથોડવી
મદ્રસહ ફૈઝે ઉખ્માની વ્યારા

મજમુલ ફિક્હિલ હનફી સહારનપૂર (યૂપી)